
Stanovisko k „současnému příspěvku měřicích stanic k MVPPL“
(zpracovali experti německých provozovatelů měřicích stanic, stav: květen 2009)

Projekt EASE, který pro UBA zpracoval Ústav hygieny a životního prostředí (Institut für Hygiene und Umwelt) v Hamburku, obsahuje zásadní pojednání o funkcích automatických měřicích stanic pro monitorování vodních toků. V této zprávě jsou uvedeny také podrobné návrhy na napojení stanic na varovné a poplachové plány komisí říčních povodí, stejně jako byla konkrétně zpracována optimalizace Mezinárodního varovného a poplachového plánu Labe (MVPPL). Tato optimalizace navrhla kombinovaný emisně-imisní přístup pro MVPPL, tento návrh nebyl v této podobě v MKOL dosud realizován.

Mezi hlavní úkoly stanic v rámci MVPPL může patřit:

1. Pozorování aktuální jakosti vody v toku prostřednictvím **kontinuálního měření různých ukazatelů**. Toto sledování se provádí zpravidla v intervalu 10 minut, přičemž tato naměřená data jsou ukládána do paměti jako průměry daného intervalu. Již tím je realizováno nepřetržité monitorování. Změny v naměřených ukazatelích pak mohou být využity pro interpretaci havárií.
2. Všechny stanice jsou **vybaveny odběráky vzorků**. Tyto přístroje umožňují odběr vzorků v období, kdy se předpokládá, že příslušnou stanicí bude procházet vlna znečišťující látky. Často jsou tyto systémy na odběr vzorků vázány na měřicí stanici a provozovatel je může ovládat i dálkově.
3. Různé stanice jsou vybaveny systémem, který vyhodnocuje **identifikaci změn ve sledovaných ukazatelích** a který lze využít jako **poplachový systém**. V závislosti na typu vybavení může být toto hodnocení využito pro automatické hlášení provozovateli a / nebo pro spuštění odběru havarijních vzorků. Vzhledem k různým cestám přenosu dat však může při identifikaci těchto situací dojít i k několikadennímu zpoždění (o víkend). Kompletní řetěz identifikace mimořádných jevů prostřednictvím automatického odběru vzorků až po automatizované předávání hlášení příslušnému pracovníkovi je realizováno pouze v Hamburku, ale i zde chybí telefonická pohotovost v měřicí síti, takže (částečně) automatizované předávání poplachových hlášení z měřicích stanic do MVPPL není možné. Tento poplachový systém byl vypracován v rámci projektu EASE, kde je i podrobně popsán.

Vybavení měřicích stanic sleduje různé cíle. Automatická identifikace mimořádných stavů na vodním toku (havárie, nehody, poruchy apod.) nejsou vždy první prioritou těchto stanic. Proto zde ještě existují různé požadavky, aby bylo možno příslušné měřicí sítě uzpůsobit této problematice, resp. harmonizovat způsoby jejich fungování. Proto nyní proběhne pokus otestovat na německých měřicích stanicích (MKOL) identifikaci mimořádných jevů tak, jak je popsán v projektu EASE. Od poloviny roku 2009 – 2010 zakomponují provozovatelé měřicích stanic do svých systémů software ITSees za účelem jeho otestování. V rámci workshopů bude probíhat výměna zkušeností se systémem, takže všichni provozovatelé budou mít po testovací fázi obdobný stav poznatků a zkušeností. Touto cestou se chtějí provozovatelé měřicích stanic postupně přibližovat požadavkům a očekáváním vyplývajících z MVPPL.

Vedle změn měřicí techniky zaměřených na relevantní havarijní ukazatele (biologické analyzátoři, nákladné chemické analýzy, viz také projekt EASE, kapitola 9) musí být diskutována také otázka výběru lokality stanice. Tím, že se při původním zřizování měřicích stanic sledovaly různé cíle, jsou některé měřicí stanice vybudovány velmi daleko od míst potenciálních havárií. Pravděpodobnost odhalení havárií je pak v důsledku možného naředění a časové prodlevě velmi nízká.

Zvláštní problémy vznikají při otázce zpracování rizikových situací, ke kterým může dojít mimo rámec běžné pracovní doby. Nepřetržitá telefonní pohotovost není zpravidla v měřicích sítích zřízena. Ve spolkových zemích jsou zpravidla zřízeny pohotovostní služby pro případ havárií, povodní a dalších rizikových situací, okamžitá dosažitelnost odborníků na měřicí stanice však není vždy zaručena.

Zpracoval: Werner Blohm